

CVO14050

26 augustus 2014

## **BERICHT VAN WIJZIGING VAN VERZEKERINGSTUSSENPERSOON**

### **Nieuw model**

### **Verklarende nota<sup>1</sup>**

#### **A. Inleiding**

De vervanging van de verzekeringstussenpersoon op initiatief van de cliënt is mogelijk. Hoewel een dergelijke verandering in de eerste plaats betrekking heeft op de relaties tussen de cliënt - of de verzekeringnemer - en de tussenpersoon, brengt die ook gevolgen mee voor de relaties met de verzekeraar. Het is dan ook noodzakelijk dat, van bij de aanvang, de zaken zo duidelijk mogelijk zijn.

De vervanging van een tussenpersoon gaat soms immers gepaard met moeilijkheden.

De meeste van die moeilijkheden vloeien voort uit de gebrekkige opstelling van het bericht dat de klant in verband met de vervanging aan de verzekeraar bezorgt.

Deze moeilijkheden kunnen voor een groot deel vermeden worden door een voor alle verzekeringstussenpersonen gemeenschappelijk standaardformulier te gebruiken.

Met het oog op het gebruik van zo'n standaardformulier werd deze nota opgesteld.

Het document heeft als titel "bericht van wijziging van verzekeringstussenpersoon". Deze nieuwe benaming, die de verdienste heeft duidelijk te zijn, breekt met de oude praktijk van de "*plaatsingsmandaten*", die voor heel wat problemen zorgde aangezien

---

<sup>1</sup> Deze nota vervangt aanbeveling nr. 08 van de Witte Map van de gemengde commissie Productiviteit BVVO - Producenten betreffende het bericht van wijziging van de verzekeringsproducent.

ze vereiste dat de verzekeringsovereenkomst opgezegd wordt om het recht op het commissieloon te kunnen overdragen naar de nieuwe tussenpersoon.

De nieuwe praktijk is bekrachtigd door de gedragsregels van de verzekeringstussenpersoon en door die van de verzekeringsonderneming, zoals gewijzigd door het protocolakkoord tussen Assuralia en de federaties van tussenpersonen, in werking getreden op 8 oktober 2014.

Overeenkomstig de in 1999 door Assuralia (voordien BVVO) verspreide gedragsregels van de verzekeringsonderneming, dient de verzekeraar de laatste duidelijke wens van de cliënt te eerbiedigen wat betreft de keuze van de tussenpersoon.

Overigens moet de verzekeraar de houdende makelaar er altijd van op de hoogte brengen dat de overeenkomst het voorwerp heeft uitgemaakt van een wijziging van tussenpersoon, zonder daarom noodzakelijk de gegevens van de nieuwe tussenpersoon mee te delen.<sup>2</sup> De verzekeraar zal echter een kopie van het bericht van wijziging van tussenpersoon naar de oude tussenpersoon sturen op diens uitdrukkelijke en schriftelijke vraag (zie hieronder, punt C.11).

## **B. Draagwijdte van het document**

Dit document brengt alleen een analyse van de problematiek rond de wijziging van tussenpersoon *stricto sensu*, en niet van de andere bestaande praktijken in de sector.

Het document beoogt bijvoorbeeld niet het studiemandaat: dergelijk mandaat houdt immers in dat aan een andere dan de houdende tussenpersoon de opdracht gegeven wordt de verzekeringsvoorwaarden te onderzoeken (met inbegrip van de premie) om na te gaan of die nog wel beantwoorden aan de huidige noden van de cliënt.

Het document heeft ook geen betrekking op het zogenaamde onderhandelingsmandaat, dat de nieuwe tussenpersoon toelaat opnieuw te onderhandelen met de verzekeraar over de polisvoorwaarden teneinde betere voorwaarden te bekomen. De tussenpersoon kan echter geen nieuwe overeenkomst sluiten. Dit soort mandaat stelt de verzekeraar voor praktische en deontologische problemen (bijvoorbeeld neutraliteits- en informatieplicht ten aanzien van de houdende tussenpersoon...). De verzekeraar doet er dan best aan dit soort mandaat te weigeren en de cliënt te vragen dat hij hem een bericht van wijziging van tussenpersoon of een studiemandaat meedeelt.

## **C. Niet-levensverzekeringen (BOAR): analyse van het document**

### ***1. Benaming en voorwerp***

Uit de benaming "bericht van wijziging van tussenpersoon" komt duidelijk de wil van de cliënt naar voren om te wijzigen van tussenpersoon.

---

<sup>2</sup> Let op: op die regel bestaat een uitzondering in geval van studiemandaat: bij zo'n mandaat, en alleen bij zo'n mandaat, kan de verzekeringnemer uitdrukkelijk schriftelijk vragen dat dit vertrouwelijk blijft.

Het document bepaalt dat:

- het beheer van de beoogde overeenkomst onmiddellijk overgedragen wordt naar de nieuwe tussenpersoon; die onmiddellijke overdracht geldt in principe ook voor het beheer van de lopende schadegevallen, tenzij er een akkoord is met de cliënt, maar ook tussen de oude en de nieuwe tussenpersoon; dit akkoord moet meegedeeld worden aan de verzekeraar.
- als het bericht verzonden is naar de verzekeraar minstens drie maanden vóór de hoofdvervaldag van de overeenkomst, wordt het recht op het commissieloon overgedragen naar de nieuwe tussenpersoon vanaf de eerste hoofdvervaldag die volgt op de kennisgeving.

## ***2. Aangetekende zending (of per fax of als bijlage bij een e-mail)***

Met het oog op rechtszekerheid mag er geen twijfel bestaan over de wil van de cliënt. De verzekeraar moet dus over een door de verzekeringnemer ondertekend document beschikken.

Overigens biedt een aangetekend schrijven het voordeel te voorkomen dat er betwistingen komen over de waarachtigheid van de verzending en de datum ervan.

Technieken als de fax of de verzending via e-mail van een gescande kopie van het mandaat bieden hetzelfde voordeel. Dat is niet het geval voor verzendingen via gewone post.

Het document moet toegestuurd worden op het faxnummer of het specifieke e-mailadres dat hen door de verzekeraar ter beschikking gesteld is.

Bij gebruik van fax of e-mail zal de verzender erop toezien het originele document ter beschikking van de verzekeraar te houden, mocht er een betwisting komen.

## ***3. "Aan de verzekeringsonderneming"***

De inhoud van het bericht van wijziging van tussenpersoon dient aan een welbepaalde verzekeringsonderneming te worden gericht.

Ingeval van medeverzekering, bepaalt de wet op de landverzekeringsovereenkomst dat een melding aan de hoofdverzekeraar volstaat. Evenwel wordt aangeraden dat de tussenpersoon een kopie van het plaatsingsmandaat aan elke medeverzekeraar meedeelt.

## ***4. "Polisnummer – Polistype"***

De vermelding van deze gegevens is noodzakelijk teneinde elke betwisting naderhand te vermijden.

### **5. "Ondergetekende" – "Naam, hoedanigheid, adres"**

Het is onontbeerlijk dat hij die het bericht ondertekent er zijn naam en adres op vermeldt, of die van de natuurlijke of rechtspersoon of van de gemeenschap in naam van wie hij optreedt en, bovendien, zijn hoedanigheid (bijvoorbeeld syndicus, inzake onroerende mede-eigendom).

### **6. "Om...het beheer van de aangeduide polis waar te nemen..."**

De verzekeringnemer vertrouwt de nieuwe tussenpersoon het beheer van de bestaande overeenkomst toe (bv. beheer van de schadegevallen). Die opdracht gaat in zodra de verzekeraar het bericht van wijziging van tussenpersoon ontvangen heeft.

### **7. Naam, adres en FSMA-erkenningsnummer van de aangeduide tussenpersoon**

### **8. Nummer van de tussenpersoon**

Dit is het nummer waaronder de tussenpersoon wenst dat de zaak geplaatst wordt bij de verzekeringsonderneming. Omdat een tussenpersoon meerdere nummers kan hebben bij een verzekeraar, is deze vermelding nuttig, zelfs in aanvulling op het FSMA-nummer.

De nieuwe tussenpersoon moet over een bemiddelingsovereenkomst en een nummer beschikken bij de betrokken verzekeringsonderneming. Bij gebrek aan dergelijke overeenkomst, moet de verzekeraar de betrokken tussenpersoon meedelen dat hij geen gevolg kan geven aan het bericht. De verzekeraar kan immers niet verplicht worden om een bericht te aanvaarden dat een tussenpersoon aanduidt met wie hij niet of niet meer werkt. Die regel is ook van toepassing als de tussen de verzekeraar en de tussenpersoon gesloten bemiddelingsovereenkomst niet van toepassing is op het type verzekeringsovereenkomst dat het voorwerp uitmaakt van de wijziging van tussenpersoon.

### **9. "Met uitsluiting van elke andere tussenpersoon"**

Met zo'n bericht vertrouwt de cliënt aan een – enkele – andere tussenpersoon het beheer van zijn overeenkomst toe.

### **10. Recht op het commissieloon:**

***Het recht op het commissieloon zal overgedragen worden vanaf de eerste hoofdvervaldag die volgt op de kennisgeving als een door de verzekeringnemer ondertekend bericht van wijziging van tussenpersoon verzonden wordt naar de verzekeraar minstens drie maanden vóór de hoofdvervaldag van de overeenkomst.***

***Bij gebrek daaraan zal het recht op het commissieloon overgedragen worden op de volgende hoofdvervaldag.***

- *Principe:* het volstaat dat het bericht verzonden is naar de verzekeraar minstens drie maanden vóór de hoofdvervaldag van de overeenkomst opdat het recht op het commissieloon overgedragen wordt naar de nieuwe tussenpersoon vanaf de eerste hoofdvervaldag die volgt op de kennisgeving. Die overdracht is niet onderworpen aan de aanvaarding van de verzekeraar;
- *"Hoofdvervaldag" - Begrip:* in het document wordt gebruik gemaakt van het begrip hoofdvervaldag om verwarringen te vermijden bij de overdracht van commissielonen met betrekking tot overeenkomsten van meerdere jaren. Dit begrip beoogt, in de niet-levensverzekering BOAR, de eindvervaldag van de verzekeringspolis, dit is de termijn van de overeenkomst.
- *Successie van berichten van wijziging van tussenpersoon:* een bericht kan altijd volgen op een ander. In dat geval wordt het beheer van de overeenkomst onmiddellijk overgedragen naar de nieuwe tussenpersoon. Het recht op het commissieloon wordt op de hoofdvervaldag toegekend aan de laatste tussenpersoon aangeduid door een bericht verstuurd naar de verzekeraar ten minste drie maanden vóór de hoofdvervaldag van de overeenkomst.

*Aanvangspunt van de termijn van drie maanden:* voor een overeenkomst waarvan de hoofdvervaldag vastgesteld is op 1 januari, zal de termijn van drie maanden in acht worden genomen op voorwaarde dat de verzending gebeurd is op uiterlijk 30 september van het voorafgaande jaar (ongeacht de manier waarop die mededeling is gebeurd).

***11. Discretieplicht: gevallen waarin de oude tussenpersoon op de hoogte gesteld wordt van het bericht met vermelding van de naam van de nieuwe tussenpersoon:***

De verzekeraar zal een niet gewijzigde kopie van het bericht van wijziging van tussenpersoon naar de oude tussenpersoon sturen op diens uitdrukkelijke en schriftelijke vraag wanneer:

- er een geldend niet-concurrentiebeding bestaat; aan de verzekeraar moet het bewijs geleverd worden van het bestaan van een dergelijk beding,
- de cliënt een verklaring meedeelt waaruit blijkt dat hij geen bericht van wijziging van tussenpersoon zou ondertekend hebben of niet op de hoogte zou zijn van zo'n bericht;
- er een conflict optreedt betreffende de overdracht van de betrokken overeenkomst of de beoogde portefeuille. Concreet moet het bestaan van het conflict blijken uit een kopie van een ingebrekestelling (verzonden door een van de partijen in het geding naar de andere partij) of een verzoek met een beschrijving van het conflict die een advocaat bezorgd heeft aan de verzekeraar.

## D. Gezondheidsverzekeringen (tak 2)

De hierboven (punt C) toegelichte regels voor de niet-levensverzekeringen BOAR zijn mutatis mutandis van toepassing op de gezondheidsverzekeringen. Dit begrip beoogt onder andere de volgende producten:

- individuele gezondheidsverzekering (hospitalisatieverzekering, gewaarborgd inkomen,...)
- collectieve hospitalisatieverzekering;
- collectieve verzekering gewaarborgd inkomen;

De vraag rijst hoe het begrip hoofdvervaldag moet gedefinieerd worden in de gezondheidsverzekering. Gezondheidspolissen worden immers in het algemeen gesloten voor het leven (individuele verzekeringen) of voor een onbepaalde duur (collectieve polissen). Daar staat dus geen datum in waarop ze normaal aflopen.

Volgens de wet mag de verzekeringnemer zo'n overeenkomst echter jaarlijks opzeggen op de *jaarlijkse vervaldag van de premie* (art. 30 § 1, 4<sup>de</sup> lid Wet op de landverzekeringsovereenkomst). Die laatste datum moet dan ook worden beschouwd als de hoofdvervaldag waarop het recht op het commissieloon kan worden overgedragen van de ene naar de andere tussenpersoon.

## E. Individuele levensverzekeringen

Wat betreft de individuele levensverzekeringen zijn de systemen inzake commissielonen voor de tussenpersoon de volgende:

- **Aanbreng-commissieloon:** dat commissieloon omvat zowel het aanvankelijk betaalde commissieloon en eventueel een periodiek commissieloon. Dat laatste kan vooraf volledig of gedeeltelijk betaald worden.
- **Incasso-commissieloon:** dat beloont het beheer van de polis.

Als beide commissieloonssystemen samen bestaan, moeten de agentenconventies en hun commissieloonbarena's duidelijk preciseren welk deel van het commissieloon betrekking heeft op het aanbrengen en welk deel betrekking heeft op het innen.

Voor het overige zijn de hierboven in punt C toegelichte regels betreffende de niet-levensverzekering (punt 1, 1ste streepje, en punten 2 tot 9 en 11) van toepassing op de individuele levensverzekeringen.

### 1. Klassieke producten

- **Aanbreng-commissieloon:** het aanbreng-commissieloon is een vergoeding voor het aanbrengen van een verzekeringsovereenkomst. In geval van bericht van wijziging van tussenpersoon blijft dat commissieloon, in welke vorm ook, verworven voor de makelaar die de overeenkomst aangebracht heeft.

Het recht op het aanbreng-commissieloon op de verhogingen, waaronder die welke het gevolg zijn van een perequatiesclausule of een automatische herwaarderingsclausule, is geregeld door de individuele barema's van de verzekeraars.

- ***Incasso-commissieloon:*** de nieuwe makelaar heeft recht op het volledige incasso-commissieloon vanaf de eerste betaling van een premie volgend op de ontvangst door de verzekeraar van het bericht van wijziging van tussenpersoon.

## **2. Overeenkomsten met variabele premies**

In geval van bericht van wijziging van tussenpersoon dat betrekking heeft op een overeenkomst met variabele premies, zijn dezelfde regels van toepassing als die voor de "klassieke" producten.

## **3. Aanvullende verzekeringen** (bijvoorbeeld ongevallenverzekeringen, invaliditeit: ACRI/ACRA..).

De aanvullende verzekeringen vallen onder de regels die van toepassing zijn op de hoofdverzekering.

## **F. Collectieve levensverzekeringen**

Het systeem van het plaatsingsmandaat is niet meer van toepassing op deze verzekeringen. Er wordt aanbevolen om het nieuwe model van bericht van wijziging van tussenpersoon te gebruiken.

Overigens bestaan er geen sectorregels voor de overdracht van het commissieloon betreffende dit soort verzekering. En dus wordt er verwezen naar het stelsel dat van toepassing is binnen de betrokken verzekeringsonderneming.

## **G. Bedrijfsleidersverzekering**

De bedrijfsleidersverzekeringen zijn onderworpen aan de regels die van toepassing zijn op de groepsverzekeringen of op de individuele levensverzekeringen naargelang er al dan niet een reglement bestaat. De ventilatie gebeurt dus op juridische basis.

## **H. Bijzonder geval: "niet mandateerbare" overeenkomsten**

De verzekeringsovereenkomsten die uitdrukkelijk bepalen dat ze "niet mandateerbaar" zijn vallen niet onder het toepassingsgebied van het stelsel van het bericht van wijziging van tussenpersoon. Als de cliënt van tussenpersoon wil

wijzigen, moet hij de overeenkomst opzeggen op de wijze en binnen de termijnen als voorzien in de Wet op de landverzekeringsovereenkomst.

Het kan hierbij gaan over overeenkomsten waarvoor algemene en/of bijzondere voorwaarden gelden opgesteld door een tussenpersoon (in tegenstelling tot de algemene en bijzondere voorwaarden die een verzekeraar toepast voor risico's van dezelfde aard). In dergelijke gevallen is het met name belangrijk dat de intellectuele rechten inzake de "makelaarsclausules" beschermd worden.

---